

Sociale Raad Tilburg
Spoorlaan 444
5038 CH Tilburg

Onderwerp SRT advies Uitvoeringsprogramma GGoud 2.0
Ons kenmerk

Datum 10 december 2024
Uw kenmerk

E-mail
college@tilburg.nl

Postadres
Postbus 90155
5000 LH Tilburg

Doorkiesnummer
14 013
Fax
013 542 93 96
Bezoekadres
Stadhuisplein 130

Geachte leden van de Sociale Raad,

Hartelijk dank voor uw advies over het uitvoeringsprogramma GGoud 2024 - 2026. Voorafgaand aan het uitkomen van dit advies is er overleg geweest tussen de gemeente en de SRT om de inhoud van het uitvoeringsprogramma GGoud 2024-2026 en het proces dat is doorlopen voor de totstandkoming toe te lichten en te bespreken. In de bijlage reageren wij puntsgewijs op uw adviezen.

We gaan ervan uit dat u zo voldoende geïnformeerd bent.

Hoogachtend,

namens het college,

mr. A. van Berckel, MBA
gemeentesecretaris

drs. Th.L.N. Weterings
burgemeester van Tilburg

COLLEGE

Bijlage: Reactie op advies Sociale Raad over uitvoeringsprogramma GGoud

1. De SRT legt de vraag op tafel hoe geborgd wordt dat er op de diverse beleidsterreinen relevante specialistische kennis aanwezig is om echt integraal beleid te kunnen maken en integrale uitvoering vorm te kunnen geven.

Reactie:

Wij zijn, net als u, van mening dat relevante specialistische kennis over ouderen bij de diverse beleidsterreinen belangrijk is om zo een integrale aanpak mogelijk te maken. Om het uitvoeringsprogramma GGoud nogmaals onder de aandacht te brengen bij de diverse afdelingen binnen de gemeente Tilburg is het uitvoeringsprogramma aan hen gepresenteerd. De urgentie van de (dubbele) vergrijzing is besproken en aan hen is gevraagd om vanuit ieders verantwoordelijkheid de aandacht voor ouderen als onderdeel van onze samenleving binnen de eigen programma's/ processen te borgen.

Daarnaast wordt de benodigde kennis vergroot door samenwerking met o.a. Tilburg University of Fontys Hogeschool, waarbij een maatschappelijk vraagstuk zoals de impact van de vergrijzing wordt onderzocht. Maar ook door deelname aan seminars, contacten met kennisinstituten, vakliteratuur te lezen en contacten met andere gemeenten om kennis en informatie uit te wisselen wordt kennis opgedaan.

Aandachtspunten bij bewustwording en bij uitvoering van het programma

2. Ouderen

Ook tussen ouderen bestaan vele verschillen. Deze verschillen benoemen en meenemen in beleid en uitvoering is van belang. In het SRT-advies "Positieve gezondheid" van 13 september 2024 benadrukken wij dat als er keuzes gemaakt moeten worden vanwege beperkte financiële en personele middelen dat dan de prioriteit gelegd moet worden bij die burgers die de overheid nodig hebben. Dit vraagt om een duidelijk beeld van de vragen en ondersteuningsbehoeften van inwoners. De SRT adviseert de verhalen en ervaringen van inwoners leidend te laten zijn.

Reactie:

Steeds meer inwoners van Tilburg behoren tot de groep ouderen. En gemiddeld worden zij ook ouder (dubbele vergrijzing). Vaak zijn mensen tot die hogere leeftijd nog vitaal en actief. Maar dit is niet voor alle inwoners vanzelfsprekend. In het vorige Bestuursakkoord hebben we afgesproken een "Integrale kijk op ouderen" te ontwikkelen, waarin we vastleggen hoe we ouderen faciliteren en ondersteunen zodat ze mee kunnen blijven doen in een veilige omgeving, niet eenzaam zijn, maar juist van waarde blijven, hun talenten kunnen inzetten en passende ondersteuning krijgen als ze die nodig hebben. Deze lijn zetten we voort met dit uitvoeringsprogramma, waarbij de vragen en behoeften van de oudere inwoners leidend zijn.

3. Vitale ouderen en ouderen die zorg en ondersteuning nodig hebben

Er zijn veel ouderen die vitaal en actief zijn en prima hun leven zelf kunnen regelen. Zij hebben voldoende mogelijkheden en middelen om hun leven prettig vorm te geven. Het is zinvol om te bespreken hoe zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen en leven en om te zorgen dat burgers hier op tijd over nadenken en maatregelen nemen. Waar onze aandacht en zorg met name naar uitgaat, zijn de oudere inwoners die kwetsbaar zijn, die hulp en ondersteuning nodig hebben, geen of een klein netwerk hebben, niet mobiel zijn en die niet de (financiële) middelen hebben om zaken zelf te regelen.

Reactie:

In al onze wijken en buurten wonen mensen die ouder worden. Als gemeente vinden we het belangrijk dat we samen met anderen zorgen dat we ouderen en de netwerken daaromheen faciliteren en ondersteunen zodat ze mee (kunnen) blijven doen in een veilige omgeving, ze niet eenzaam zijn of worden, hun talenten kunnen inzetten en passende ondersteuning krijgen als ze die nodig hebben. Ook de samenwerking van bewoners en professionals in de wijk om te komen tot een zorgzame buurt wordt gezamenlijk vormgegeven.

Bij het proces van ouder worden hoort ook toename van kwetsbaarheid en daarmee afhankelijkheid. De ondersteuning en zorg wordt schaarser en dat vraagt scherpe keuzes. Ondersteuning en zorg moet toegankelijk zijn en blijven voor de meest kwetsbare groep ouderen in onze stad.

Realiteit is dat ouderen regelmatig aangeven recht te hebben op bepaalde zorg of ondersteuning. Waar we liever onderzoeken wat iemand nodig heeft, naast dat wat iemand zelf of zijn netwerk kan of in de buurt aanwezig is. Dit zijn gesprekken die bijvoorbeeld WMO-consulenten, sociaal werkers, wijkverpleegkundige etc. steeds vaker zullen voeren, maar geen gemakkelijk gesprekken zijn.

Hiermee blijft de ondersteuning en zorg toegankelijk voor degenen die het het hardst nodig hebben. Cruciaal is daarin de rol van professionals die nabij zijn en tijdig kwetsbaarheid signaleren en daarop acteren. Liefst zelfs voordat er ondersteuning nodig is. De Fijn Thuis gesprekken, advanced care planning, reablement, attente plekken en nieuwe woonzorgconcepten zijn voorbeelden uit de sociale én medische kant die hierop inspelen.

We zien dat vaak ouderen in kwetsbare positie met de dag leven en nog denken dat er wel hulp aanwezig is als het zover is. Helaas is dit niet altijd het geval. Als er dan (bijvoorbeeld door een val) een acute zorgsituatie ontstaat, is het vaak te laat om adequaat daarop in te spelen. Dit vraagt om een cultuuromslag in denken, zeker voor ouderen die opgegroeid zijn met het idee van de verzorgingsstaat.

4. Bestaanszekerheid en armoede

We lezen in dit uitvoeringsprogramma weinig over bestaanszekerheid en armoede. In Tilburg leeft een grote groep oudere inwoners van een laag inkomen. Dit heeft allerlei gevolgen en wij vragen uw aandacht hiervoor zodat dat meegenomen wordt in beleid en uitvoering.

Reactie:

Het beleid bestaanszekerheid is door BMC geëvalueerd in 2024. Uit de evaluatie is naar voren gekomen dat oudere inwoners met een laag inkomen extra aandacht verdienen. Dit nemen we op in ons geactualiseerde beleid. U bent hierover tijdens een ambtelijk gesprek op 30 oktober jl. geïnformeerd. Voordat het geactualiseerde beleid wordt vastgesteld, vragen we u om advies.

5. Inkomen en effecten

De hoogte van het inkomen heeft effecten op de wijze waarop burgers in de samenleving staan. Hanna Carlsson en Monique Kremer onderzochten onder ouderen het vertrouwensverlies in de zorg. Zij concluderen op basis van hun onderzoek 'Vertrouwde zorg?' dat het wantrouwen naar het zorgsysteem een verschillende uitwerking heeft bij de verschillende inkomensgroepen. Personen met hogere inkomens kunnen goed voor zichzelf zorgen. Zij beschikken over zelfvertrouwen, over netwerken, over instantiekapitaal en over financiële middelen om iets in te kopen. Bij mensen met een laag inkomen werkt het anders. Ook zij hebben weinig vertrouwen in de ouderenzorg maar dat leidt bij hen tot een gevoel van kwetsbaarheid en onzekerheid. Ze hebben niet de juiste contacten, hebben minder

instantiekapitaal en niet de financiële middelen om bijvoorbeeld ondersteuning in te kopen. Bij mensen met een migratieachtergrond en weinig inkomen worden deze kwetsbaarheid en onzekerheid nog sterker gevoeld. Dit onderzoek toont dat mensen met een laag inkomen de overheid meer nodig hebben dan personen met een hoog inkomen. Dit betekent ook iets voor de sociale basis en de inzet van de gemeente. Hieruit volgt de noodzaak om laagdrempelig en dichtbij mensen ondersteuning te bieden. Het vraagt om ontmoetingsplekken in de wijk die uitnodigend en toegankelijk zijn en professionals die weten dat zij actief inwoners moeten benaderen en een helpende hand moeten aanreiken.

Reactie:

Dit geluid horen we terug door de hele stad en beperkt zich niet alleen tot de oudere Tilburgers, we erkennen het belang van laagdrempelige ontmoetingsplekken. Onze partners die in de wijk actief zijn zijn present in de wijk, benaderen bewoners om tijdig en preventief ondersteuning te bieden en de weg te wijzen.

Zie ook antwoord bij vraag 3. Vanuit nabijheid en werken aan vertrouwen is hard nodig, dat beamen we. Ouderen met migratieachtergrond weten vaak ondersteuning en hulp niet goed te vinden of het aanbod is niet cultuursensitief. Dit is de reden dat we vanuit GGoud inzetten op cultuursensitief werken maar ook het bereiken en betrekken van ouderen met een migratieachtergrond om van henzelf te horen waar hun behoeften liggen.

Een ander onderdeel vanuit GGoud is dat we inzetten op wijkgerichte netwerken rondom ouder worden. We ondersteunen deze netwerken om de juiste dingen te doen ook voor ouderen die dit hard nodig hebben. Op basis van data weten we in welke wijken ouderen met een lagere SES wonen en waar mogelijk extra nabijheid en inzet nodig.

Waar nodig jagen we vanuit GGoud de gewenste aanpak mee aan, zoals we dit o.a. doen in 55+ wooncomplexen in de Heikant of in de Bouwmeesterbuurt. Daar zien we ook weer dat het nodig is om vertrouwen te herstellen en professionals de ruimte te geven dit te kunnen doen. Dit vraagt om een langdurige inzet, continuïteit van professionals en de juiste houding, waarin essentieel is dat wordt waargemaakt wat wordt gezegd. Maar ook dat professionals elkaar kennen en ondersteuning in samenhang aanbieden.

De warme plekken of attente plekken die we hebben dienen we te koesteren, waar nodig te versterken. Zoals we afgelopen jaren in meerdere wijken en dorpen hebben gedaan vanuit pilot aanpak gezond en gelukkig oud in je wijk. En nu ook weer doen in de plekken waar we actief zijn vanuit GGoud.

6. Vrouwen oververtegenwoordigd

In het eerdergenoemde SRT-advies “Nota Integrale Kijk op Ouderen” uit 2019 hebben we gewezen op de oververtegenwoordiging van vrouwen in de groep oudere inwoners en ook bij de mantelzorgers. Ook in dit uitvoeringsprogramma zien wij geen aparte aandacht voor vrouwen. De SRT adviseert om dit gegeven in gesprekken aan de orde te stellen en te onderzoeken of vrouwen andere vragen of behoeften hebben.

Reactie:

Het programma GGoud heeft als doel dat alle ouderen in Tilburg zo lang mogelijk gezond en gelukkig in de eigen woning of wijk kunnen blijven wonen. De levensverwachting van vrouwen is hoger dan die van mannen (al lopen mannen wel wat in). Dat is duidelijk te zien in het grotere aantal vrouwen bij de oudere doelgroep: het aantal vrouwen in de leeftijd van 75 jaar en ouder is 3 keer zo groot als het

aantal mannen in dezelfde leeftijd. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat van de mensen met dementie 1 op 7 man is en 1 op 3 vrouw. Daarnaast nemen vrouwen vaker dan mannen mantelzorgtaken op zich. Doordat de groep vrouwen oververtegenwoordigd is worden de behoeften van vrouwen automatisch meegenomen in de versnellingen van het programma.

7. Ouder worden en zorg nodig hebben

Leeftijd is niet de bepalende factor in deze. Mensen worden op verschillende manieren oud. We weten ook dat er een verband is tussen armoede en gezondheid en dat mensen die in armoede leven acht jaar eerder sterven. Soms hebben mensen al op jongere leeftijd ziekten of beperkingen die eigenlijk horen bij ouder worden. Denk daarbij aan mensen die op jonge leeftijd dementie krijgen. Personen met een licht verstandelijke beperking worden over het algemeen vroeger oud dan mensen die geen licht verstandelijke beperking hebben. Dit geldt ook voor bepaalde ziektes waardoor er eerder in het leven sprake kan zijn van “ouderdomsverschijnselen” en er eerder een ondersteuningsbehoefte ontstaat. Tot slot hebben we ervaringen gehoord van ouderen met complexe, meervoudige problematieken, bijvoorbeeld GGZ, LVB, verslavingsproblematieken, waarbij niet zo duidelijk is waar zij terecht kunnen. De SRT adviseert hier aandacht voor te hebben en mee te nemen bij de uitvoering.

Reactie:

Het programma GGoud richt zich op het zo lang mogelijk gelukkig, gezond en zelfstandig wonen van ouderen. Als er sprake is van specifieke ondersteuningsbehoefte wordt dit via ander beleid georganiseerd, zoals gezondheidsbeleid, crisis en onveiligheid, passende ondersteuning of maatschappelijke gevoelige voorzieningen. Het signaal dat ouderen met complexe, meervoudige problematiek niet weten waar ze terecht kunnen wordt gedeeld met deze beleidscollega's.

8. Eenzaamheid en mobiliteit

Inwoners die ouder worden en minder mobiel, lopen een heel groot risico om eenzaam te worden. Ook hier geldt weer dat mensen met een laag inkomen een groter risico lopen. Zonder auto en niet meer mobiel is iemand afhankelijk van vervoer dat door anderen geregeld wordt, bijvoorbeeld vanuit de Wmo. De SRT adviseert om hier alert op te zijn en mee te nemen bij het tegengaan van eenzaamheid.

Reactie:

Het is ons bekend dat het afnemen van de mobiliteit van ouderen bij kan dragen aan eenzaamheid. Dit wordt meegenomen binnen de Coalitie Tegen Eenzaamheid, maar ook de ouderenadviseurs kunnen advies geven over vervoersmogelijkheden. Voorbeeld daarvan is het Automaatje, waarbij vrijwilligers minder mobiele plaatsgenoten op verzoek vervoeren tegen een vergoeding voor de benzine.

De VoorElkaarPas biedt de mogelijkheid voor ouderen van 70+ om tegen een zeer gereduceerd tarief of uit de Meedoenregeling een OV-pas aan te schaffen. Een begeleider kan voor een heel klein bedrag mee.

9. Mantelzorg en mantelzorgers

In het uitvoeringsprogramma wordt aandacht besteed aan mantelzorg en mantelzorgers. Wat wij hierbij nog missen, zijn concrete plannen om mantelzorgers te ondersteunen en te ontlasten. Dagopvang voor een partner met dementie levert niet veel op voor de mantelzorger als dit een kort tijdsbestek betreft. Extra ondersteuning bij het huishouden kan voor sommigen een hele praktische vorm van ondersteuning zijn. Tilburg biedt respijtzorg aan maar dit is nauwelijks bekend bij inwoners die hier een beroep op zouden kunnen doen. De SRT adviseert om met mantelzorgers in gesprek te gaan en aan hen

te vragen wat zij nodig hebben om het vol te houden. Daarbij kan de gemeente een soort waaier van mogelijkheden voorleggen waaruit de mantelzorger iets kan kiezen wat bij haar/zijn situatie past.

Reactie:

Mantelzorgondersteuning is een apart beleidsterrein. Binnen het Uitvoeringsprogramma GGoud is binnen de versnellingen aangegeven hoe mantelzorgers voor de specifieke doelgroepen worden ondersteunt en ontlast, zoals voor mensen met dementie en de ouderen met een migratieachtergrond. Een dementievriendelijk Tilburg betekent ook zorgen dat ouderen met dementie en hun mantelzorgers zo fijn en veilig mogelijk thuis kunnen blijven wonen en gewoon mee kunnen blijven doen. Er wordt ontmoeting georganiseerd dicht bij huis, er wordt voorlichting gegeven en mantelzorgers krijgen tijdig ondersteuning, bv door het aanbieden van diverse cursussen. Dit geldt ook voor de doelgroep OMMA en hun mantelzorgers. Daarnaast is er een breed ondersteuningsaanbod voor alle mantelzorgers in Tilburg, dit valt onder het algemene mantelzorgbeleid.

Versnelling: Het bereiken van ouderen met een migratieachtergrond en cultuursensitiviteit

10. Diversiteit

In Tilburg wonen mensen met verschillende achtergronden, identiteiten en culturen. Dit vraagt onze aandacht omdat beleid en uitvoering aan moet sluiten bij het dagelijkse leven van de Tilburgers. Er wordt al stevig ingezet op cultuursensitief werken. Toch zijn er op dit gebied nog veel vragen van inwoners. Vragen naar zorg die aansluit bij de culturele achtergrond van mensen. Er is behoefte aan zorginstellingen waar specifieke aandacht is voor ouderen met een bepaalde culturele achtergrond. De verhalen van inwoners vertellen ons dat meer en uitdrukkelijker inzet hierop van belang is. De SRT adviseert dan ook om bij dit programma er nog een tandje bij te zetten en te zorgen voor een praktische en zichtbare uitwerking van deze versnelling.

Tot slot mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van onze reactie, dan horen wij die natuurlijk graag.

Reactie

We horen dit geluid ook terug van de verschillende groepen. Ook wij zien hier de noodzaak van in en daarom hebben we dit jaar het Samenlerend Netwerk opgericht waarbij zowel de verschillende doelgroepen als de zorg- en welzijnsorganisaties (partners) bij zijn aangesloten. Op deze manier proberen wij om de urgentie aan te kaarten en om samen te werken aan een passend en gedragen cultuur sensitieve aanpak. De gemeente raad heeft hier specifiek aandacht voor gevraagd via de motie Cultuur sensitieve zorg. Op basis van de aangenomen motie zal er naar concrete doelen voor introductie en omvang van cultuursensitieve zorg in Tilburg een verkenning gedaan worden.

Versnelling: Samenhangende wijkgerichte netwerken rondom ouder worden

11. Ontmoetingsplekken en gemeenschappen vormen

Eén van de meest genoemde aandachtspunten in de gesprekken die wij hebben gevoerd, is de behoefte aan ontmoetingsplekken. Zowel in de stad Tilburg als in de dorpen wordt aangegeven dat daar veel behoefte aan is en dat er veel meer plekken nodig zijn. Het ontmoeten en elkaar leren kennen is de voorwaarde om een netwerk op te bouwen en in stand te houden, om elkaar te helpen en om een vraag aan de ander te durven stellen. Zo kunnen er (kleine) gemeenschappen ontstaan die naar elkaar omkijken en elkaar helpen. Inwoners van alle leeftijden kunnen hier zelf een rol spelen. Wij horen ook de wens om meer zelf te kunnen organiseren. De SRT adviseert om dit te faciliteren, mogelijkheden te scheppen en ruimte te bieden aan initiatieven van inwoners. De SRT adviseert om te investeren in de sociale basis en veel meer ontmoetingsplekken voor en met ouderen op te zetten.

Reactie:

De afgelopen jaren zijn in de wijken diverse initiatieven gestart die op verschillende manieren gericht zijn op versterking van de veerkracht en samenredzaamheid van bewoners en buurten en het stimuleren van ontmoeting. Afhankelijk van de buurtsituatie, de kracht vanuit vrijwilligers en de vraag vanuit gevormde buurtinitiatieven zelf, is ondersteuning geboden in de vorm van inzet van buurtondersteuners, ondersteuning van beheervrijwilligers, of kwartiermakers én vaak ook in combinatie met meer ontmoetingsplekken voor buurtinitiatieven. Onze bijdragen aan deze initiatieven zijn veelal tijdelijk gefinancierd. Om bestaande ontmoetingsplekken en ondersteuning daarvan te kunnen continueren is inzet nodig van o.a. buurtondersteuners en buurtverbinders. Tevens zijn er vanuit andere bestaande ontmoetingsplekken en initiatieven verzoeken tot ondersteuning van vrijwilligers, betaald beheer of een bijdrage voor huisvestingskosten ingediend. Tegelijkertijd werken we aan richtlijnen ten aanzien van de wijze waarop regie en ondersteuning wordt geboden aan initiatieven en plekken rond ontmoeting en gemeenschapsvorming in de wijken. Hierbij werken we ook de mogelijkheden uit om bestaande impactvolle initiatieven een duurzamer perspectief te bieden.

12. Wonen

Inwoners geven twee aandachtspunten aan met betrekking tot wonen. Het eerste is het gebrek aan passende woningen en aan passende woningen in de omgeving waar men nu woont. Het tweede punt hangt hiermee samen: mensen willen graag in de wijk waar ze nu wonen, blijven wonen. Daar is hun netwerk, liggen hun contacten en weten ze bij wie ze aan ze aan kunnen kloppen. De inzet van de overheid is dat burgers meer zelf oplossen en meer in hun eigen omgeving die oplossing zoeken. Een voorwaarde daarvoor is dat zij de mensen in die omgeving kennen en dat ze gekend worden door de buurtgenoten. De SRT realiseert zich dat het bouwen en aanpassen van bestaande woningen niet simpel is en bij een ander beleidsterrein hoort. Er wordt uitdrukkelijk aangegeven dat het de bedoeling is dat ouderenbeleid en facetten daarvan opgenomen worden in andere beleidsterreinen. Het tweede aandachtspunt, het belang van het hebben van een netwerk, raakt ook aan het sociaal domein. De SRT adviseert deze belangrijke aandachtspunten van inwoners goed te borgen binnen de diverse beleidsterreinen. Tevens adviseren wij dringend te zorgen voor kwalitatieve kennis van het sociaal domein en het belang van netwerken binnen de afdeling "wonen".

Reactie:

Al langer kijken we bij de beoordeling van nieuwe woningbouwinitiatieven gebiedsgericht vanuit de behoefte van de wijk. Het bouwen van geschikte woningen voor ouderen is een belangrijk aandachtspunt omdat ook wij de doorstroming binnen de wijk mogelijk willen maken. Dit zal daarom ook een onderdeel zijn van het nieuwe woonbeleid dat op dit moment wordt voorbereid. Daarnaast heeft de gemeenteraad in september 2024 ingestemd met de Regionale Woonzorgvisie en de lokale paragraaf Tilburg vastgesteld. Hierin hebben we een integrale visie vastgelegd op wonen en zorg. Het doel is om voldoende betaalbare woningen en voorzieningen te hebben voor ouderen, mensen met een lichamelijke en psychische kwetsbaarheid en andere aandachtsgroepen. De afdeling Ruimte (beleidsveld Wonen) is intensief betrokken bij het opstellen en uitvoeren van de Woonzorgvisie en het programma GGoud. Omgekeerd zit de afdeling sociaal aan tafel bij het opstellen van integrale gebiedsagenda's en ruimtelijke gebiedsperspectieven. De samenwerking tussen beide beleidsdomeinen is belangrijk.

13. Adviespunt "wonen en zorg"

Inwoners en ouderenorganisaties geven aan dat ze een informatiepunt missen. Een plek waar ze terecht kunnen met hun vragen over wonen en zorg en waar alle mogelijke informatie beschikbaar is. Een plek waar een helpende hand geboden wordt om uit te zoeken welke mogelijkheden er voor iemand zijn en welke stappen er gezet moeten en kunnen worden om wonen en zorg beter te regelen voor een inwoner. Een dergelijk adviespunt is ook voor mensen met een koopwoning van belang. We hebben hier eerder een advies over gegeven, namelijk in het SRT-advies "Lokale paragraaf Woonzorgvisie Tilburg"⁴. In de verhalen uit de stad blijven wij horen dat hier grote vraag naar is. De SRT adviseert om een informatie- en adviespunt "wonen en zorg" in te stellen.

Reactie:

Dit is een motie die is ingediend bij de woonzorgvisie, de uitwerking zal een plek krijgen in de uitvoeringsagenda van de woonzorgvisie.

14. Ervaringsdeskundigheid, ervaringskennis en zeggenschap

In het "Uitvoeringsprogramma GGoud" wordt diverse keren aangegeven dat samen met inwoners, partners en organisaties nagedacht wordt over beleid en uitvoering. We weten ook dat dat zo aangepakt is en dat er gesprekken gevoerd zijn met inwoners en ouderenorganisaties. Toch geven diverse ouderenorganisaties aan dat zij zich onvoldoende gehoord en gezien voelen in deze processen en bij de besluitvorming. Zo lezen wij dat er stedelijk werkgroepen zijn met vertegenwoordigers van woon, zorg- en welzijnsorganisaties. Daar missen wij de vertegenwoordigers van de ouderenorganisaties. De SRT vindt het van belang om ouderenorganisaties een structurele plek te geven maar ook om inwoners die daar geen lid van zijn te betrekken. Denk daarbij aan vrijwilligers bij een buurthuis of inwoners uit een wijk waar een grote ondersteuningsbehoefte is. Dit zal vragen om andere vormen om burgers te vinden en met hen in gesprek te gaan. De SRT hecht grote waarde aan ervaringsdeskundigheid en ervaringskennis. Ook rondom deze vraagstukken zijn de kennis en ervaringen van ouderen en ouderenorganisaties van groot belang. Daarom doen wij een beroep op u om deze nog beter te verankeren in uw procedures en creatief te zijn in het betrekken van burgers bij processen die hen aangaan. Tevens adviseren wij ouderen en ouderenorganisaties een structurele plaats aan tafel te geven bij alle zaken die hen aangaan.

Reactie:

De ouderenorganisaties Senioren Vereniging Tilburg, De Zonnebloem en Senioren Raad Tilburg zijn partners in de samenwerkingsagenda GGoud. Samen vertegenwoordigen zij vele ouderen die in de gemeente Tilburg wonen. Ook zij brengen gevraagd en ongevraagd advies bij ons uit of benaderen ons met (hulp) vragen. Ondanks deze contacten kan het zijn dat we doelgroepen missen, echter via de versnellingen Dementie en Ouderen met een Migratieachtergrond ontvangen we ervaringsverhalen vanuit deze meer kwetsbare doelgroepen.

Wijkgericht werken betekent ook dat we samenwerken met ouderen en professionals uit de betreffende wijk. Afgelopen jaren hebben meer dan 1100 ouderen input geleverd en zijn velen daarvan ook actief betrokken. In de werkgroepen die in de wijken zijn opgericht vragen we altijd de Seniorenraad Tilburg, de betreffende wijkraad en de Seniorenvereniging Tilburg om hierbij aan te sluiten. Omdat de vrijwillige inzet per wijk verschilt, participeren zij, naast de andere taken die zij uitvoeren, waar mogelijk.

15. Ouderen: Deel van de samenleving

Voor de SRT is het van belang om te benadrukken dat ouderen een 'gewoon' onderdeel van de samenleving zijn. Er zijn gedeelde wensen met andere burgers en er zijn afhankelijk van de individuele situatie specifieke behoeften. Natuurlijk zien we dat op een gegeven moment rond een bepaalde leeftijd bij vrijwel alle personen soortgelijke vragen ontstaan. Denk daarbij aan ondersteuning bij het huishouden, hulp en verzorging, meer medische vragen, minder mobiel. Als we het hebben over toegankelijke buurten en voorzieningen dichtbij dan geldt dat voor een veel grotere groep burgers. Brede stoepen bijvoorbeeld zijn van belang voor ouders met kinderwagens en voor personen die gebruik maken van een rolstoel of rollator. Een sterke sociale basis en ontmoetingsplekken in de wijk zijn voor alle buurtbewoners van belang, evenals laagdrempelige plekken voor vragen en informatie. De woningnood aanpakken is van belang voor oudere inwoners maar ook voor jongeren, starters op de woningmarkt en statushouders die hun eerste woning zoeken. De SRT vindt het van belang om dit te benadrukken zodat we ook met een bredere blik naar vraagstukken kijken en oplossingen zoeken die voor meerdere groepen inwoners passend zijn. Dit vraagt wel dat kennis en ervaring op die diverse plekken in de trajecten van beleid en uitvoering aanwezig zijn zodat ook met die diverse 'belangen' rekening gehouden wordt. En uiteraard zijn burgers een belangrijke stem in dit proces.

Reactie:

Wij onderschrijven dat er een grote overlap is in de behoeften van ouderen en andere groepen. Bijvoorbeeld in de nieuwe Loopagenda (deze is in het proces van vaststelling) wordt aangegeven dat bij het inrichten van de openbare ruimte voor voetgangers uitgegaan wordt van het principe dat de basis toegankelijk moet zijn voor gebruikers met veelvoorkomende beperkingen. Want als kinderen, ouderen en mensen met een beperking goed van de loopinfrastructuur gebruik kunnen maken, kunnen anderen dat ook.

Dit is overigens niet alleen onze ambitie, het is ook verplicht: volgens het VN-verdrag handicap (2006) moeten mensen met een beperking volwaardig mee kunnen doen aan onze samenleving. Net als ieder ander.

Wij zijn, net als u, van mening dat relevante specialistische kennis over ouderen bij de diverse beleidsterreinen belangrijk is om zo een integrale aanpak mogelijk te maken. Waarbij alle verschillende belangen meegenomen kunnen worden om te komen tot een oplossing die voor meerdere doelgroepen passend is. Dat vraagt afstemming en in gesprek blijven, met alle beleidsafdelingen binnen de gemeente, maar zeker ook met de partners uit de stad én de oudere inwoners zelf, al dan niet via de ouderenorganisaties die deze groep vertegenwoordigen.

We blijven hier aandacht voor houden binnen de uitvoering van het programma GGoud.